

**VAASAN
HALLINTO-OIKEUS**
Korsholmanpuistikko 43
PL 204
65101 VAASA
p. 010 36 42611
f. 010 36 42760
s-posti vaasa.hao@om.fi

PÄÄTÖS

Antopäivä
12.10.2007

Numero
07/0339/1

Diaarinumero
00548/07/5211

ASIA

Valitus hallintopakkoasiassa

MUUTOKSENHAKIJA

Ismo Kuisma, Espoo

VASTAPUOLI

Honkolan kartano, Christine/Mathias Furuholm, Urjala

PÄÄTÖS, JOHON ON HAETTU MUUTOSTA

Viranomainen

Länsi-Suomen ympäristölupavirasto

Päivämäärä

13.12.2006

Nro 174/2006/3

Dnro LSY-2004-Y-232

Ismo Kuisma on ympäristölupavirastoon toimittamassaan ja myöhemmin täydentämässään hallintopakkoasiaksi nimetyssä hakemuksessa vesilain 21 luvun 3 §:n nojalla muun muassa vaatinut, että veden juoksutus Nokorinkosken padosta on toimitettava laitoksen omistajan toimesta ja kustannuksella vesistötoimikunnan 19.2.1947 antamassa päätöksessä mainitun laskusuunnitelman mukaisesti.

Ympäristölupavirasto on hylännyt Ismo Kuisman hallintopakkohakemuksen.

Perustelut

Ympäristölupavirasto on todennut, että voimassa olevat vesistötoimikunnan 19.2.1947 antaman ja Länsi-Suomen vesioikeuden 29.8.1983 antaman muutospäätöksen nro 51/1983 A määräykset vedenkorkeuksista ja juoksutuksista ovat sitovia. Sen sijaan ympä-

ristölupavirasto katsoo, etteivät laskusuunnitelmassa mainitut tulevat vedenkorkeudet ole sitovia vaan ennusteita ja luonteeltaan tavoitteellisia.

Olosuhteet ja arvostukset ovat laskusuunnitelman laatimisen ja lupapäätösten antamisen jälkeen oleellisesti muuttuneet. Vuosikymmenien kuluessa Nokorinkosken mylly, saha ja vesivoimalaitos ovat hävinneet ja vesivoiman käyttö lakannut. Myös irtouitto on loppunut ja uittoruuhi hävinnyt. Osasta alavimmista viljelyalueista on luovuttu. Laskusuunnitelman laatimisen aikaista energiataloudellista Nokorinkosken hyötykäyttöä ei enää ole ja sen tilalle ovat tulleet täysin uudet arvot, kuten yläpuolisen vesistön virkistyskäyttö ja erityisesti Kortejärveä koskevat luontoarvot. Järviketjun alin järvi Kortejärvi on hyvin matala ja sen suurin syvyys on noin 1,3 m ja keski-syvyys vain noin 0,8 m. Kortejärvi on voimakkaasti rehevöitymässä ja se kuuluu Natura 2000 -verkostoon lintudirektiivin mukaisena SPA-alueena.

Lupapäätöksen tarkoittama kevään vedenkorkeuden kaavamainen pakkoalennus lisäisi Kortejärven umpeenkasvuriskiä ja haittaisi muun muassa järven lintuvesiarvoa, kalataloutta ja järven virkistyskäyttöä. Hankkeen keskeisenä tavoitteena on ollut tulvasuojelu. Pirkanmaan ympäristökeskuksen 8.12.2005 päivätyn lausunnon mukaan vuosina 1968–2005 havaitut kevään tulvakorkeudet (MHW = 17,28 m) osoittavat, että laskusuunnitelman tavoite kevät-tulvien alentumisesta (MHW tuleva = 17,29 m) on toteutunut, vaikka kevätalennus on tehty keskimäärin noin 15 cm lupamääräystä lievempänä. Toukotöiden vuoksi kaikkina keväinä ei tarvita Kortejärven kaavamaista alentamista korkeudelle +16,50 m. Ympäristökeskuksen havaintojen mukaan hankkeen tavoite eli tulvasuojeluhyöty on saavutettavissa ennakoimalla kevättulvien suuruus lumi-peitteen vesi-arvon kehittymisen ja sääolojen perusteella.

Ympäristölupavirasto on todennut, että Pirkanmaan ympäristökeskuksen ympäristölupavirastoon 13.9.2005 toimittaman selvityksen mukaan ympäristökeskuksessa on vireillä kunnostussuunnitelma, jonka ensisijaisena tavoitteena on muuttaa Kortejärven, Rutajärven ja Nuutajärven vedenkorkeuksia ja vedenjuoksuusta koskevien päätösten (vesistötoimikunnan päätös 19.2.1947 ja Länsi-Suomen vesioikeuden päätös 29.8.1983) lupaehtoja nykypäivän tarpeita vastaaviksi. Lupaehtoja pyritään muuttamaan niin, että vedenkorkeuden kaavamaisesta kevätalennuksesta luovutaan ja kesäaikaisia vedenkorkeuksia hieman nostetaan. Hankkeen suunnittelussa ovat mukana Urjalan kunta, Korte-, Ruta- ja Nuutajärven laskuyhtiö, Honkolan kartano, Nuuta-, Ruta- ja Kortejärven suojeluyhdistys ry. sekä Pirkanmaan ympäristökeskus.

Lisäksi ympäristölupavirasto on todennut, ettei Kuisma ole esittänyt perusteltua selvitystä siitä, että Kortejärven nykyisestä vedenkorkeudesta olisi aiheutunut hänelle viljely- tai muutakaan haittaa. Järvenlaskuhankkeen alkuperäinen tavoite eli tulvasuojeluhyöty on saavutettavissa ilman kevään vedenkorkeuden kaavamaista pakkoalennusta.

Vesivoimalaitoksen kunnostamista ja tulva-aukkoja koskevien vaatimusten osalta ympäristölupavirasto on todennut, että Nokorinkosken padon varsinaisten tulva-aukkojen kynnyskorkeus +16,18 m on laskusuunnitelman mukainen, mutta aukkojen yhteenlaskettu vapaa leveys 7,4 m on selvästi suurempi kuin suunnitelman mukainen 5,2 m. Pirkanmaan ympäristökeskuksen huhtikuussa 1999 tekemien havaintojen mukaan Nokorinkoskesta on purkautunut virtaama 10,9 m³/s kun padon ylävesi on ollut 16,94 m ja Kortejärven vedenkorkeus +17,52 m. Pieni osa virtaamasta on ympäristökeskuksen mukaan saattanut mennä vuotovesinä vanhan voimalaitoksen kautta. Suunnitelman laskelmissa on padon ylävedenkorkeudella +16,98 m ja virtaamalla 10 m³/s saatu Kortejärven vedenkorkeudeksi +17,53 m. Näin ollen padon tulva-aukkojen nykyinen purkukyky on riittävä eikä niiden tai voimalaitoksen kunnostaminen ole tarpeen.

Tulva-aukkojen edessä olevien kivien osalta ympäristölupavirasto on todennut, että ne saattavat jokin verran huonontaa padon purkukykyä. Ympäristölupavirasto toteaa kuitenkin, että uoman kunnossapitovelvollisuus, kuten kaikki muutkin lupapäätöksessä määrätyt tehtävät, kuuluvat Korte-, Ruta- ja Nuutajärven laskuyhtiölle. Kuisma on ilmoittanut, että hallintopakohakemuksessa esitetyt vaatimukset kohdistetaan voimalaitoksen omistajaan. Voimalaitoksen omistaja on Honkolan kartano (Mathias Furuhjelm / Christine Furuhjelm), joka on tehnyt sopimuksen juoksutusten hoitamisesta Nuuta-, Ruta- ja Kortejärven suojeluyhdistys ry:n kanssa. Koska Kuisma ei ole esittänyt vaatimuksia laskuyhtiötä kohtaan, ympäristölupavirasto ei anna tämän päätöksen yhteydessä määräystä uoman kuntoonpanemiseksi.

Edellä olevien syiden vuoksi ympäristölupavirasto on katsonut, ettei ole tarpeen antaa Kuisman vaatimia hallintopakkomääräyksiä.

Lainkohdat

Vesilain 21 luvun 3 § ja 4 a § sekä 22 luvun 2 §

VAATIMUKSET HALLINTO-OIKEUDESSA

Ismo Kuisma on vaatinut, että ympäristölupaviraston päätöksen asiaratkaisu tulee muuttaa niin, että vesilaitoksen omistaja velvoite-

taan noudattamaan Länsi-Suomen vesioikeuden 29.8.1983 antaman päätöksen nro 51/1983 A lupaehtoa 2.

Kuisma on perustellut vaatimustaan sillä, että järvenlaskusuunnitelman mukainen kuivatustavoite ei täyty ja säännöstelymääräyksiä ei noudateta. Arvostusten muuttuminen ei oikeuta rikkomaan lupapäätöksen säännöstelymääräyksiä. Kuisma on arvioinut omistamallaan tilalla vajaan kuivatuksen aiheuttamaksi maan arvonalennuksen suuruudeksi 6.600 euroa vuotuisen tuoton ja käyttöarvon pienenemisen lisäksi. Arvionsa tueksi Kuisma on oheistanut vedenkorkeushavaintoja.

ASIAN KÄSITTELY HALLINTO-OIKEUDESSA

Pirkanmaan ympäristökeskus on esittänyt vastineessaan tietoja vuosina 2005 ja 2006 havaituista vedenkorkeuksista. Kevään pakkoalennus vuonna 2006 on jäänyt 5 cm ja vuonna 2005 1 cm vajaan. Kevättulvan ylin vedenkorkeus on jäänyt vastaavasti 9 cm ja 27 cm järvenlaskusuunnitelmassa arvioitua keskimääräistä tulvan korkeutta alemmaksi. Ympäristökeskus on katsonut, että kyseisillä järvillä koetut haitat eivät ole olleet vesilain 8 luvun 10 b §:n tarkoittamia "huomattavia haitallisia vaikutuksia". Ympäristökeskus on aloittanut yhdessä Urjalan kunnan kanssa kunnostussuunnitelman laatimisen Körte-, Ruta- ja Nuutajärvelle.

Matias Furuholm on vastineessaan kertonut, että J.R.C. Furuholm on ottanut juoksutusvelvoitteen itselleen voidakseen käyttää voimaa. Voimala on lopetettu vuonna 1972 ja sähkölinjat purettu. J.R.C. Furuholm on myynyt kiinteään omaisuutensa vastikkeellisella kaupalla vuonna 1975. Kauppakirjassa ei ollut mainintaa voimalaitoksesta, koska tätä ei ollut enää olemassa. Myöskään juoksutusvelvollisuudesta ei ollut rasitteena merkintää, koska se oli ollut sidottuna voimalaitokseen. Nyt voimalaitoksesta on enää rauniot jäljellä.

Nuuta-, Ruta- ja Kortejärven suojeluyhdistys ry on vastineessaan vaatinut, että Kuisman hakemus tulisi hylätä aiheettomana. Yhdistys on esittänyt vedenkorkeustietoja vuosilta 2002-2006. Yhdistys ei ole pitänyt vedenkorkeuden pakollista alentamista tasolle +16,50 m tarkoituksenmukaisena. Lumitilanteesta riippuen ennakoitavasta säätilasta riippuen tulvasuojeluhyöty on saavutettavissa pienemmälläkin alennuksella. Alennus on ollut 1-21 cm vajaa. Tulvahuippu on ollut vastaavasti +17,02 - +17,20 m. Järvenlaskusuunnitelman tavoite tulevasta keskiylivedenkorkeudesta on ollut +17,29 m. Pienempää alentamista yhdistys on perustellut järven umpeen kasvamisen uhalla ja järven suojelutavoitteilla. Järvenlaskusuunnitelmassa esitetyt tulevat vedenkorkeudet eivät ole sitovia, vaan tavoitteel-

lisiä. Yhdistys on kannattanut järvien kunnostussuunnitelman toteuttamista ja säännöstelyn muuttamista vastaamaan nykyisiä tarpeita.

Ismo Kuisma on valituksensa täydennyksessä esittänyt, että kevätalennuksen tekeminen vajaana aiheuttaa lupaehdon rikkomisen lisäksi sen, että kevään tulvahuippu nousee korkeammalle kuin mitä se nousisi lupaehdot noudatettaessa. Siitä aiheutuu oikeudeton tulvasuojelu- ja kuivatushyödyn menetys.

Kuisma on esittänyt, että vastapuolena asiassa tulisi olla voimalaitoksen omistaja Christine Furuhjelm eikä Honkolan kartano, Mathias Furuhjelm.

Valkeakosken kaupungin ympäristöjaosto Urjalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena on antanut vastineen.

Länsi-Suomen ympäristölupavirasto on lausunnossaan viitannut päätökseensä ja sen perusteluihin.

Christine Furuhjelmille on varattu tilaisuus vastineen antamiseen. Vastinetta ei ole annettu.

Ismo Kuisma on antanut vastaselityksen vastineiden ja lausunnon johdosta.

HALLINTO-OIKEUDEN RATKAISU

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Hallinto-oikeus katsoo kuten ympäristölupavirastokin, että voimassa olevat vesistötoimikunnan 19.2.1947 antaman ja Länsi-Suomen vesioikeuden 29.8.1983 antaman muutospäätöksen nro 51/1983 A määräykset vedenkorkeuksista ja juoksutuksista ovat sitovia. Laskusuunnitelmassa mainitut tulevat vedenkorkeudet eivät ole sitovia vaan ennusteita ja luonteeltaan tavoitteellisia.

Asiakirjoista ilmenevät lupaehdoista poikkeamiset ovat olleet vähäisiä. Hallinto-oikeus katsoo, että hallintopakon asettamiselle ei ole vesilain 21 luvun 3 §:n mukaisia edellytyksiä.

Päätöksen lopputulos huomioon ottaen asiassa ei ole merkitystä sillä, kuka omistaa Nokorinkosken voimalaitoksen. Päävastuu järvenlaskupäätöksen velvoitteiden täyttämisestä on luvan haltijalla, Korte-, Ruta- ja Nuutajärven laskuyhtiöllä.

Sovelletut oikeusohjeet

Vesilaki 21 luku 3 § ja 4 a § sekä 22 luku 2 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle kaksin kappalein 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

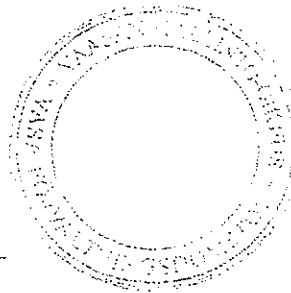
Valitusosoitus on liitteenä VeM (07.07).

Diaarinumero
00548/07/5211

Päätöksen tekemiseen ovat ottaneet osaa lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Raija Helenius ja Marja Lampi sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Unto Huttu. Asian on esitellyt Unto Huttu.

Raija Helenius

Marja Lampi

Unto Huttu
Unto Huttu

Diaarinumero
00548/07/5211

JAKELU JA MAKSU

Päätös Ismo Kuisma, oikeudenkäyntimaksu 82 euroa
Ruorimiehenkatu 3 G 117
02320 Espoo, saantitodistuksen

Jäljennös maksutta

Honkolan kartano, Christine/Mathias Furuhjelm
Honkola, 31760 Urjala, saantitodistuksen

Christine Furuhjelm
Honkola, 31760 Urjala, saantitodistuksen

Nuuta-, Ruta- ja Kortejärven suojeluyhdistys ry
Urjalantie 30, 31760 Urjala

Korte-, Ruta- ja Nuutajärven laskuyhtiö
Hannu Kontio
Lehmussuontie 120, 31760 Urjala

Pirkanmaan ympäristökeskus
PL 297, 33101 Tampere

Urjalan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen/
Valkeakosken kaupungin ympäristöpalvelut
Valkeakoskenkatu 28, 37600 Valkeakoski

Länsi-Suomen ympäristölupavirasto
PL 115, 00231 Helsinki

Suomen ympäristökeskus
PL 140, 00251 Helsinki

IH